

Och engeln hörde modrens tysta ord;
 »Ej sorg är sorg,» han tänkte, »på en jord
 Der Guda ord ge tröst» – och mund mot mund
 Han löste barnets själ i nattens stund.

14 STATISTIK FÖR SVEDJEBRUKET I FINLAND. *Saima n:o 42 16.X 1845*

10

Nedanstående beräkning eger för landet ett intresse, som gör den förtjent att komma till en större allmänhets kunskap, och vi hafva en särskild anledning att här införa densamma i sammanhang med, hvad som uti flera föregående nummer blifvit anfördt angående Östra Finlands ekonomiska förhållanden. Att en så omfattande kalkyl kan vara endast approximativ, inses lätt. Men då den härrör af en i landets jordbruksstatistik erfaren, i beräkningar noggrann man, af hvilken vårt blad äfven förut fått mottaga särskilda hithörande insigtsfulla uppsatser, så äro vi förvissade, att densamma kommer rätta förhållandet nog nära, att kunna tjena till ledning för bedömandet af svedjebrukets gagn och nödvändighet. Vi skola dock tillåta oss att längre ned härtill bifoga några anmärkningar i afseende å den möjliga öfvergången från svedjebruk till åkerbruk.

20

»Åkerbruket har behof af åker, äng, skog och boskap; för svedjebruket behöfves endast skog. Åkerns och ängens uppodling, anskaffandet af boskap och boskapshus taga förlag i anspråk; skog frambringa naturen.

30

Svedjebruk idkas således der, hvarest förlag icke finnes att tillgå, eller hvarest tillfälle till uppodlingar saknas, eller hvarest boskaps-skötseln har behof af godt sommarbete. I allmänhet är svedjebruket i landthushållningen, hvad blästerverk äro i bergshandteringen – en tillflykt vid mindre gynnsamma omständigheter.

I hela Savolaks och Karelen samt delvis i Tavastland, i Viborgs och Uleåborgs län, på en jordrymd af 900 å 1 000 kvadratmil, med en folkmängd af ungefär 1/2 million människor, begagnas svedjebruket och har i århundraden begagnats. Af detsamma upptages omkring 2 1/2 million tunland skog. Marken består af steniga, stenbundna och hölstriga höjder, och åtminstone på hälften deraf upptaga stenarne större delen af jordytan.

40

Beräknadt efter anförda jordvidd, hvaraf årligen 1/10 del eller 250 tusen tunland afsvedjas, ger svedjebruket en årlig skörd af 1/2 till 2/3 million tunnor säd, 1/2 å 2/5 million parmar halm, 3/5 million tunnor agnar, allt motsvarande ett värde af 3 å 3 1/2 million Rubel Silfver; hvartill ännu kommer 1/2 million famnar kastved och vinsten af ett förbättrade mulbete¹. Produktionskostnaden, hvarvid böra beräknas 8 1/2 million dreng- och 1 million öke- dagsverken, uppgår till 3 millioner Rubel.

50

Till produktion af den spanmålsquantitet, som frambringas genom svedjebruket, erfordras 1/2 å 2/3 million tunland åker och äng, för hvilka uppodlingskostnaden stiger till 10 å 14 millioner Rubel,

¹ Härvid bör ihågkommas, att i sjelfva verket en större jordrymd svedjeländ, än den angifna, årligen besås, emedan två, tre till fyra skördar tages, samt att endast qvistar och mindre träd vid afsvedjandet förbrännas, medan de större träden blott på ytan förkolas och användas till stängsel eller ved.

utom boskapens och ladugårdsbyggnadernas värde. På fyra års tid skulle ett svedjebbrukets afkastning motsvarande åkerbruk kunna sättas i det förras ställe, om på nyodling årligen skulle användas samma kapital, som eljest användes på svedjebbruket. Men undertiden skulle de 250 tusen personer jemte 100 tusen hästar och kor, hvilka svedjebbruket lifnärer, sakna allt uppehälle. Det är denna förlagskostnad som icke kan åstadkommas.

Åkerbrukets årliga produktionskostnad är 20 procent lägre än svedjebbrukets, men det förra ger icke uppodlingskostnaden tillbaka, äfven om ingen ränta beräknas, på mindre tid än 15 å 20 år. Problematiskt kan det också anses, huruvida i de delar af Finland, i hvilka svedjebbruk förnämligast idkas, 1/2 å 2/3 millioner tunland till åkeruppodling tjenlig jord förefinnes.

Oaktadt vi nu icke betvifla rigtigheten af denna beräkning, synes det oss likväl, att svårigheten för öfvergången från svedjebbruk till åkerbruk genom densamma blifvit alltför högt uppskattad. Ty om man i stället för fyra år anser t. ex. 60 år såsom tiden för denna öfvergång, så visar sig den förmenta svårigheten vida mindre. Uppodlingskostnaden blir nemligen då för hvarje år blott 1/15 del af svedjebbrukets årliga afkastning, d. ä. får ett värde af 200 tusen Rubel. Detta afdrag bör åter rätteligen fördelas på hela den folkmängd af 1/2 million, hvilken bebor ofvannämnda svedjebbruk idkande delar af landet. Detta gör för hvarje person 2/5 Rubel eller 40 kopek S:r. Sålunda fordrar sagde öfvergång från svedjande till åkerbruk en besparing af 40 kopek i hvarje persons lefnadskostnad; eller hvarje person af folkmängden bör på annan väg förtjena dessa 40 kopek, på det att det nödiga förlagskapitalet för uppodling af åker måtte finnas att tillgå.

Nu är ett sådant tillskott för åkeruppodlingen på hvarje person af folkmängden så obetydligt, att det utan all svårighet kan utgöras. Också är utan motsägelse åkerbruket vida säkrare och mera gifvande än svedjandet. Om således detta oaktadt svedjebbruket icke inom sist sagde tids förlopp försvinner, så måste denna tröga öfvergång tillskrifvas andra orsaker än bristen på förlagskapital.

Dessa orsaker kunna knappt annorstädes sökas och finnas, än i de yttre förhållanden, hvilka hindra jordens delning, och i den bristande håg, som är en följd af underlägsen bildning. Huru mycket än således den anförda beräkningen må synas bevisa för nödvändigheten af jordbrukets närvarande tillstånd, så torde likväl en närmare betraktelse ådagalägga, att den innebär ett ytterligare bevis för, hvad vi i dessa ämnen förut anfört. En årlig afgift af 40 kopek S:r för person är i sjelfva verket så ringa, att den minsta ansträngning utöfver det sedvanliga skulle förmå fylla denna brist.

Äfvenså synes För:s tvekan, huruvida 1/3 å 2/3 million tunland jord, tjenlig för åkerbruk, finnes att tillgå inom det ifrågavarande landområdet, kunna anses alltför nogräknad. Då nemligen enligt en i N:o 40 anförd beräkning Kuopio län, som utgör en del af förevarande område, eger minst 250 tusen tunland ouppodlad åkerjord endast af svedjemarker, så borde väl i de mindre bergiga trakterna af samma område åtminstone ett lika förhållande ega rum. Detta ger väl endast något öfver 300 tusen tunland af svedjemarker. Men då äfven inom Kuopio län kärr och mossar upptaga mer än 50 procent större jordvidd än svedjemarkerna, så skulle detta för hela området gifva 3 3/4 millioner tunland. Att nu antaga tredjedelen häraf för tjenlig till åker och ångsodling torde icke vara alltför vågadt; och den på svedjemarkerna bristande tillgången till åkerjord skulle sålunda rikligen ersättas af

kärrodlingar, ett odlingssätt, hvilket inom området för svedjebuket ännu knappt kan anses vara påbörjadt.

Hvar och en inser, huru viktigt det är, att tillgången till nyodlingar inom hela landet och dess särskilda provinser är känd. Såsom bidrag till en sådan kunskap påkalla beräkningar af anfordr art all uppmärksamhet, och det vore önskligt, att dylika kunde på flera orter anställas och offentliggöras.

Utländskt.

Bland världens mångahanda revolutioner bör icke den stora potatisrevolutionen, som nu rasar i Europa, med tystnad förbigås. I en stor del af denna verldsdel har nemligen potatisen blifvit illa ansatt af ett skabb, hvori man velat finna en kryptogamisk parasitvext, som gjort den oduglig tillochmed skadlig. Detta synes vara ett nog evident vittnesbörd för rutenheten i Europa, hvarest äfven den från Amerika öfverflyttade potatisen ruttnar bort. ~~.....~~
~~.....~~
~~.....~~ I Sverige, ~~.....~~ frodas potatis godt, och exporten deraf är nu blomstrande. I Finland här vexten väl med njugg nöd hållit sig fri från skabb, men skörden har i stället varit klen.

Censurens ingrepp, »Saima» n:o 43, 23. X 1845.

15 UTLÄNDSKT.

40 *Saima n:o 43 23. X 1845*

Bland världens mångahanda revolutioner bör icke den stora potatisrevolutionen, som nu rasar i Europa, med tystnad förbigås. I en stor del af denna verldsdel har nemligen potatisen blifvit illa ansatt af ett skabb, hvori man velat finna en kryptogamisk parasitvext, som gjort den oduglig tillochmed skadlig. Detta synes vara ett nog evident vittnesbörd för rutenheten i Europa, hvarest äfven den från Amerika öfverflyttade potatisen ruttnar bort. I Sverige, frodas potatis godt, och exporten deraf är nu blomstrande. I Finland har vexten väl med njugg nöd hållit sig fri från skabb, men skörden har i stället varit klen.

50